USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1771

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro námořní bezpečnost na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0100/2022),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropské agentury pro námořní bezpečnost (dále jen „agentura“) za rozpočtový rok 2020 činil její konečný rozpočet 96 724 337,95 EUR, což ve srovnání s rokem 2019 představuje mírný pokles o 0,07 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se plně odvíjí od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že díky monitorování rozpočtu v rozpočtovém roce 2020 byl rozpočet splněn z 98,89 %, což oproti roku 2019 představuje mírný pokles o 0,33 %, a že míra čerpání prostředků na platby činila 96,08 %, což rovněž představuje mírný pokles o 0,36 %;

2. na základě připomínek Účetního dvora bere na vědomí, že agentura vykazovala v posledních čtyřech letech vysokou míru opožděných plateb, přičemž v roce 2020 se tento problém týkal 11 % plateb; shledává, že opožděné platby se v roce 2020 snížily o 7 % v porovnání s opožděnými platbami v roce 2019 (18 %); konstatuje, že opožděné platby v roce 2020 stále zahrnují nahromaděné opožděné platby, které byly převedeny z roku 2019; konstatuje, že bez výše uvedených nahromaděných opožděných plateb by se míra plateb provedených po uplynutí zákonné lhůty v roce 2020 rovnala 3 %; shledává, že většina opožděných plateb se týkala proplacení cestovních výdajů účastníkům seminářů; bere na vědomí odpověď agentury, že na zpracování plateb přidala další zaměstnance a že nahromaděné platby z roku 2019 beze zbytku vyřídila během roku 2020; konstatuje, že se agentura rovněž rozhodla prozkoumat možnost pověřit proplácením výdajů odborníkům a účastníkům seminářů úřad Komise pro správu a vyplácení individuálních nároků; opakuje, že je třeba problém opožděných plateb řešit a zmírnit finanční riziko a riziko poškození dobré pověsti, jak je popsal Účetní dvůr;

Výkonnost

3. vítá strategii agentury na období 2020–2024, která jí umožní plnit úkoly v oblasti námořního dohledu, bezpečnosti a ochrany a zároveň účinně přispívat k digitálním a environmentálním prioritám Unie; vítá zejména, že agentura spolu s Evropskou agenturou pro životní prostředí vypracovala první zprávu o dopadu evropské námořní dopravy na životní prostředí, v níž shromáždila ověřené informace o environmentální stopě činností v oblasti námořní dopravy; oceňuje, že agentura nadále zlepšuje systém THETIS-MRV, a zdůrazňuje, že je důležité poskytnout jí nezbytné pravomoci a zdroje pro monitorování vykazování emisí z plavidel; zvlášť vítá, že agentura již druhý rok po sobě sbírala údaje o emisích CO_2 z plavidel nad 5 000 GT provozovaných ve vodách EU a že v červnu 2020 zveřejnila díky systému THETIS-MRV informace o celkem 12 000 plavidlech; dále poukazuje na to, že dodatečná kapacita by agentuře umožnila hrát ještě důležitější úlohu při snižování odvětvových emisí skleníkových plynů a zmírňování dalších environmentálních rizik souvisejících s lodní dopravou;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.3.2021, s. 75.

4. bere na vědomí, že agentura používá k měření plnění svého ročního pracovního programu klíčové ukazatele výkonnosti; konstatuje, že pravidelné hodnocení agentury je hlavním nástrojem pro posouzení přínosu jejích činností;

5. vítá snahu agentury přispět k evropské zelené agendě pro námořní dopravu posílením schopnosti EU chránit mořské prostředí a zvládat změnu klimatu, včetně přechodu na udržitelnou mobilitu za přispění námořní dopravy v souladu se strategií pro udržitelnou a inteligentní mobilitu přijatou v prosinci 2020, která v akčním plánu, který je k ní připojen, počítá s revizí mandátu agentury; zdůrazňuje, že souběžně se zahájením revize mandátu agentury jsou aktualizovány právní předpisy v oblasti námořní bezpečnosti a životního prostředí; dále zdůrazňuje úlohu, kterou by agentura mohla hrát při posilování schopností posuzování rizik v oblastech týkajících se bezpečnosti, včetně zavádění infrastruktury pro alternativní paliva; upozorňuje proto, že může být nutné upravit odpovídajícím způsobem mandát agentury, a případně i její rozpočtové prostředky, aby mohla agentura zvýšit svou podporu;

6. vítá zejména skutečnost, že se úloha agentury při posuzování a ověřování provádění právních předpisů EU v oblasti námořní bezpečnosti v průběhu let zvyšuje, stejně jako potřeba pomoci Komisi a kontrolnímu úřadu ESVO, přičemž se očekává, že význam agentury dále poroste vzhledem ke stále většímu důrazu, který na tuto oblast EU klade;

7. vítá rychlé rozšíření služeb námořního dohledu programu Copernicus, a to jak z hlediska počtu obsluhovaných organizací, tak z hlediska dodaných produktů pro pozorování Země;

8. vítá, že agentura pomáhá Komisi a členským státům pokročit se zjednodušováním, harmonizací a racionalizací ohlašovacích formalit;

9. vítá skutečnost, že v třetím celém roce provozu služeb dálkově řízených letadel (RPAS), které agentura nabízí, rozšířila tyto služby na 944 provozních dnů (1 372 letových hodin) v rámci funkcí pobřežní stráže a podpory členských států a agentur EU při operacích námořního dohledu;

10. konstatuje, že agentura musela v roce 2020 kvůli pandemii COVID-19 omezit některé naplánované činnosti; shledává, že agentura nedokázala nasadit své zdroje k likvidaci znečištění na cvičeních s využitím postupu pro uvolňování prostředků, který nabízí Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události; konstatuje, že agentura nemohla uspořádat praktický výcvik používání asistenční služby pro vybavení určený pro vnitrostátní provozovatele; shledává, že se agentuře nepodařilo uspořádat schůze své uživatelské skupiny CleanSeaNet; bere na vědomí, že agentura navzdory šíření onemocnění COVID-19 úspěšně splnila většinu cílů, které si stanovila v plánu výkonnosti na rok 2020;

11. shledává, že agentura v souladu se svým strategickým plánem na rok 2020 úzce spolupracuje při ostraze pobřeží s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž a Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu; vítá, že se agentura snaží spolupracovat s členskými státy a jinými agenturami na výměně operačních informací, jakož i na dohledu, komunikačních službách a určování konkrétních příležitostí ke sdílení kapacit;

12. vítá skutečnost, že od roku 2017 řádně funguje třístranná pracovní dohoda mezi agenturou, Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu (EFCA) a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex); považuje tuto dohodu za příklad součinnosti mezi unijními agenturami, který by měl být inspirací pro další agentury v jiných oblastech;

13. bere na vědomí, že Evropská agentura pro bezpečnost letectví v roce 2020 nepodepsala s agenturou dohodu o poskytování bezpečných a účinných služeb dálkově řízených letadel; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o aktuální situaci a aby uvedla všechny důsledky pro plnění jejího rozpočtu;

Personální politika

14. konstatuje, že ke dni 31. prosince 2020 byl plán pracovních míst splněn z 97,64 %, přičemž z 212 úředníků a dočasných pracovníků povolených v rámci rozpočtu Unie (ve srovnání s 212 povolenými místy v roce 2019) jich bylo jmenováno 207; konstatuje, že kromě 30 smluvních zaměstnanců financovaných z rozpočtu agentury pro ni v roce 2020 pracovali ještě tři smluvní zaměstnanci financovaní z rozpočtu programu Copernicus a 14 vyslaných národních odborníků;

15. bere na vědomí genderové složení vrcholného vedení agentury, v němž tři z pěti pozic zastávaly ženy (60 %); bere na vědomí genderově nevyvážené složení správní rady agentury, v níž je z 61 členů 46 mužů (75,41 %); dále bere na vědomí celkově nevyvážené genderové složení zaměstnanců agentury, kdy z 253 zaměstnanců je 159 mužů (62,85 %); žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

16. shledává, že agentura v květnu 2020 podepsala novou rámcovou smlouvou pro dočasné služby, která je plně v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kterými je provedena směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ([2]);

Zadávání zakázek

17. bere na vědomí, že pronájmem tří plavidel na konci roku 2019, která měla nahradit pohotovostní kapacity v Jaderském moři a v západní a centrální oblasti Středozemního moře, byla úspěšně dokončena přípravná fáze a v polovině roku 2020 byla zahájena operační fáze a že kromě toho bylo v rámci jedné platné smlouvy nahrazeno jedno plavidlo v severním Atlantiku; konstatuje, že agentura ve veřejném zadávacím řízení uzavřela smlouvu na tři plavidla, která měla nahradit pohotovostní kapacity v pobřežní oblasti jižního Atlantiku a v západní a centrální oblasti Středozemního moře, a že všechna tři plavidla zahájila operace na konci roku 2021; dále konstatuje, že kromě toho byly o další čtyři roky prodlouženy smlouvy pro Baltské moře, Kanárské ostrovy a Madeiru;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

18. na základě připomínek Účetního dvora bere na vědomí, že agentura přezkoumala postup a pokyny pro určování a řešení střetu zájmů v případě členů výběrové komise; konstatuje, že nový postup byl zaveden na začátku roku 2020 a zajišťuje řádné ohlašování, řešení případných střetů zájmů a spravedlivé a transparentní přijímací řízení;

19. bere na vědomí, že agentura v případě členů správní rady a vrcholného vedení používá a zveřejňuje prohlášení o střetu zájmů a že vydala pokyny ohledně střetu zájmů a zavedla opatření pro whistleblowing, která jsou důležitým nástrojem pro odhalování podvodů, korupce a závažných nesrovnalostí;

Vnitřní kontrola

20. konstatuje, že agentura všem zaměstnancům přijatým na dočasné pozice vyplácela bezprostředně po jejich vyslání do agentury příspěvky na zařízení domácnosti a denní příspěvky; shledává, že agentura nepodnikla dostatečné kroky k ověření nároků na tyto příspěvky, a domnívá se proto, že tato praxe představuje nedostatek ve vnitřní kontrole;

21. bere na vědomí, že pět zaměstnanců agentury ve vedoucích funkcích mělo pověření, které jim pro všechny rozpočtové položky udělovalo stejné pravomoci, jaké má výkonná ředitelka; konstatuje, že tato praxe představuje riziko a v agentuře nepodporuje jasnou hierarchii pravomocí, odpovědnosti a povinnosti odpovídat se;

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9).

22. konstatuje, že výkonná ředitelka agentury podepsala rozhodnutí o jmenování úřadujících výkonných ředitelů a úřadujících orgánů oprávněných ke jmenování, na něž po dobu své řádné dovolené v plném rozsahu převedla tyto dvě funkce; shledává, že tímto rozhodnutím překročila pravomoci svěřené výkonnému řediteli v článku 15 nařízení o zřízení agentury;

23. bere na vědomí větší počet zaznamenaných výjimek, které podle agentury přímo souvisely s pandemií COVID-19; vítá, že agentura o těchto výjimkách předložila zprávu, což dokládá, že v ní fungují postupy vnitřní kontroly a že rovněž přijímá odůvodněná rozhodnutí o odchýlení se o těchto postupů, pokud to vyžadují okolnosti;

24. bere na vědomí výroční posouzení systému vnitřní kontroly vypracované agenturou a jeho závěr, že všechny zásady vnitřní kontroly a pět prvků vnitřní kontroly je řádně uplatňováno a že jsou celkově účinné a že je nutné provést pouze menší zlepšení a že nebyly oznámeny žádné závažné nedostatky ve vnitřní kontrole; vyzývá agenturu, aby vzala na vědomí nedostatky, na něž poukázal Účetní dvůr, protože zřejmě ukazují, že je třeba některé určité zásady vnitřní kontroly posílit;

25. vítá, že v roce 2020 útvar interního auditu Komise a Evropský účetní dvůr nevydaly žádná kritická doporučení ani připomínky, které by mohly vést k výhradě v každoročním prohlášení o věrohodnosti; zdůrazňuje však, že je třeba co nejvíce omezit rizika nedostatků interní rozpočtové kontroly ([3]), vítá nicméně opatření agentury z června 2021 k jejich řešení;

Reakce na onemocnění COVID-19 a kontinuita činnosti

26. vítá rychlou adaptaci agentury na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 a skutečnost, že byla schopna i nadále poskytovat zúčastněným stranám služby v jimi očekávaném rozsahu a kvalitě;

27. bere na vědomí, že v důsledku vývoje pandemie COVID-19 byly zaměstnancům poskytnuty počítače pro práci na dálku a že činnost v roce 2020 pokračovala podle plánu; konstatuje, že agentura své interní schůze, schůze personální výběrové komise a schůze s externími zúčastněnými stranami častěji pořádala formou videokonferencí; dále shledává, že agentura přizpůsobila své pracovní metody tak, aby zajistila alternativní způsoby poskytování co největšího počtu služeb, a že vypracovala nové metody a nástroje, které by mohly být užitečné i v budoucnu, např. živě přenášené semináře a různé formy školení on-line; vybízí agenturu, aby nadále využívala zkušenosti získané během pandemie a nové pracovní metody, které byla nucena přijmout kvůli pandemii, pokud jsou i po jejím skončení přínosem;

28. konstatuje, že agentura přizpůsobila svůj rozpočet a činnosti pandemii COVID-19 na základě interní analýzy jejího vývoje a dopadu na pracovní program agentury; bere na vědomí, že celkový přebytek agentury v důsledku přepracování plánu činnosti během tohoto období byl odhadnut na 1 379 110 EUR v prostředcích na závazky a 1 602 088 EUR v prostředcích na platby, které vrátila Evropské komisi v rámci souhrnného převodu;

29. na základě zprávy Účetního dvora shledává, že agentura umožnila všem zaměstnancům od 16. března 2020 práci na dálku a byla okamžitě provozuschopná; konstatuje, že podle informací agentury její zaměstnanci k 3. červnu 2020 uspořádali přes Skype 68 000 individuálních jednání a 3 444 konferencí a pomocí aplikace Teams 2 203 individuálních jednání a 287 schůzí;

Další připomínky

30. bere na vědomí, že agentura pokročila se zaváděním systému Evropské unie pro environmentální řízení podniků a audit, což jí pomáhá plnit závazek k vytvoření a zachování pracoviště šetrného k životnímu prostředí a obecně ke zlepšení své environmentální výkonnosti; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria během roku 2021 informovala o dalším pokroku;

([3]) Výroční zpráva EÚD o agenturách EU za rozpočtový rok 2020, s. 130.

31. opětovně vyzývá agenturu, aby zvýšila dostupnost svých internetových stránek v jiných jazycích než v angličtině; domnívá se, že větší jazyková rozmanitost usnadní evropským občanům přístup k informacím a umožní jim lépe pochopit činnost Evropské unie v oblasti námořní bezpečnosti a rozšířit si tak znalosti;

32. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.